

Analysis of proponents and opponents coalitions of Iran joining the Financial Action Task Force (FATF)(Using the advocacy coalition framework)

Yahya Kamali

Associate Professor of Public Policy, Department of Political Science, Faculty of Law and Theology, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran (Corresponding Author)

Email: yahyakamali@uk.ac.ir

 0000-0002-7392-6395

Raheleh Ahmadi

Master student of Public Policy, Department of Political Science, Faculty of Law and Theology, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran.

Email: rahelehahmadi1999109@gmail.com

 0009-0009-9492-045x

Abstract

There is a long-standing debate about Iran's accession to the Financial Action Task Force. In this regard, there are supporters and opponents, each with their own goals and arguments. The aim of the present study is to examine the two coalitions of supporters in favor of and against accession to the Financial Action Task Force using the framework of the supporting coalition. To achieve this goal, the qualitative coding research method was used. The research data includes interviews and reports of supporters of these two groups, which were selected using the purposive sampling method. The research findings show that the two coalitions in favor and against have different core beliefs and policy cores, propose different tools, and to some extent have similar resources. These two rival coalitions also have different orientations on other foreign policy issues. The priority of the coalition in favor is economic development, and the priority of the coalition against is security. Accordingly, they have adopted different policies or made proposals. The findings of this research can provide a basis for understanding the two coalitions based on different layers of core beliefs, policy core, and tools.

Keywords: Financial Action Task Force, foreign policy, joining, advocacy coalition framework

Extended Abstract

Introduction

The Financial Action Task Force (FATF) aims to strengthen the international response to money laundering. The FATF issued Forty Recommendations on Money Laundering In October 2001. These recommendations provide a basic framework for combating money laundering and are designed and formulated for implementation at the global level. 198 countries currently have agreed to implement the recommendations of the Financial Action Task Force. The FATF publishes a blacklist or list of non-cooperative countries every year. Iran is currently on the group's blacklist. Some conditions are in place for Iran to cooperate with this group. The Anti-Money Laundering Law passed in 2007 by the Islamic Consultative Assembly(The Iranian Parliament), as well as the Anti-Terrorism Financing Law passed in 2015, have provided the opportunity to exchange experiences and information with anti-money laundering organizations in other countries and to exchange information or judicial cooperation with other countries. But so far, no decision has been made regarding Iran's joining to the Financial Action Task Force. There is a long-term debate about Iran's joining The FATF. There are proponents and opponents who each have their own goals and reasons. This debate has prolonged the decision-making process on joining. Each side of this debate has principles, values, and interests that have, in some way, led to wide-ranging policy debates in other areas of foreign policy. This research aims to analysis two coalitions of joining the Financial Action Task Force by using the advocacy coalition framework.

Research Question

What are the components of the three layers of the proponents and opponents Advocacy coalitions of and Iran's joining the Financial Action Task Force, and what resources do these coalitions use to achieve their goals?

Methodology and Theoretical Framework

Qualitative coding research method has been used in this research. Open coding leads to the creation of initial codes. Codes are the main components of the analysis. The axial coding stage involves categorizing the various codes into potential themes and organizing all coded summaries into a specific theme. The research data includes interviews and reports of the supporters of these two coalitions, which collected by the purposeful sampling method.

This research analyzed Iran's foreign policy regarding joining the Financial Action Task Force based on the Advocacy coalition framework (ACF). Advocacy coalitions are indeed groups of individuals with shared beliefs who coordinate their actions to influence public policy. These coalitions include a wide range of actors like legislators, interest groups, public organizations, researchers, journalists, and subnational entities, all working together within a specific policy domain. Their goal is to shape policy outcomes by influencing the policy process.

In the Advocacy Coalition Framework (ACF), Sabatier distinguishes between three levels of beliefs: deep core beliefs, policy core beliefs, and secondary aspects. Deep core beliefs are fundamental, normative, and widely shared across different policy domains. Policy core beliefs are more specific to a particular policy area and represent the core commitments of an advocacy coalition within that domain. Finally, secondary aspects are non-essential details or specific policy preferences that are more likely to change. In advocacy coalitions, while there might be disagreements on specific policies or secondary beliefs, there is generally a strong consensus on the

core values and fundamental principles that unite the group. These coalitions form around shared beliefs and strategically coordinate actions to influence policy, even if they differ on the specifics of how to achieve those goals.

Results and discussion

Research findings organized based on the components of Advocacy coalition framework, which includes a "deep core values" layer of normative belief or ideology; second layer of "policy core values" and a third layer named secondary aspects are non-essential details or specific policy preferences that are more likely to change.

Research findings show that the core beliefs of the coalition of proponent of Iran joining the FATF include economic opening and lifting sanctions; improving banking and trade exchanges; and increasing foreign investment. The core beliefs of the opponent's coalition include prioritizing national security; supporting resistance groups; and preventing the dominance of advanced countries over Iran's economy.

Proponents coalition consider foreign policy and issues such as joining the Financial Action Task Force and the JCPOA as paths or mechanisms for other goals, including in the economic Development, but the opponents coalition views foreign policy as a way to preserve the country's independence and national security.

Conclusion

Research findings illustrate that the two coalitions have different deep core values and policy core values, they propose different tools and they have similar resources to some extent. These two rival coalitions have different orientations in other foreign policy issues as well. The proponents coalition wants more interaction with international organizations, while the opponents coalition believes in caution and attention to the limitations of these organizations. The first coalition has an optimistic view of international organizations and tries to create opportunities through them. The second coalition is pessimistic about international organizations and considers them as a tool of Western countries to control countries like Iran. The priority of the proponents' coalition is economic development and the priority of the opponents' coalition is national security. Based on this, they have adopted different policies or made recommendations. The results of this research can provide a basis for understanding the two coalitions based on different layers of deep core values, policy core values and policy tools. By analyzing the layers of these two coalitions, this research provides a picture of how the issue is raised and decision-making is done in the field of Iran's foreign policy. The findings of this research can provide the basis for the two coalitions to understand the different ideological, political, and instrumental layers of the rival coalition. If this understanding is accompanied by political discussions and debates, it can provide the basis for making decisions about Iran joining the FATF.

E-ISSN: 2588-6541 / Center for Strategic Research / Quarterly of Foreign Relations

Quarterly of Foreign Relations is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

 10.22034/fr.2025.469757.1556

تحلیل ائتلاف‌های موافق و مخالف الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی (FATF) (با استفاده از چهارچوب ائتلاف حامی)

یحیی کمالی

دانشیار سیاست‌گذاری عمومی، گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق و الهیات، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران (نویسنده مسئول)

Email: yahyakamali@uk.ac.ir

 0000-0002-7392-6395

راحله احمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد سیاست‌گذاری عمومی، گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق و الهیات، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران.

Email: rahelehahmadi1999109@gmail.com

 0009-0009-9492-045x

چکیده

درباره الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی، مناظره طولانی‌مدت در جریان است. در این زمینه موافقان و مخالفانی وجود دارد که هر یک، اهداف و استدلال‌های خود را دارند. هدف پژوهش حاضر این است که با استفاده از چهارچوب ائتلاف حامی، دو ائتلاف موافق و مخالف الحاق به گروه ویژه اقدام مالی را بررسی نماید. برای دستیابی به این هدف از روش پژوهش کدگذاری کیفی استفاده شده است. داده‌های پژوهش شامل مصاحبه‌ها و گزارش‌های حامیان این دو گروه است که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند، انتخاب شده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که دو ائتلاف موافق و مخالف دارای هسته اعتقادی و هسته سیاستی متفاوتی هستند، ابزارهای متفاوتی را پیشنهاد می‌کنند و تا حدی از منابع مشابهی برخوردارند. این دو ائتلاف رقیب، دارای جهت‌گیری‌های متفاوتی در سایر موضوعات سیاست خارجی نیز هستند. اولویت ائتلاف موافقان، توسعه اقتصادی و اولویت ائتلاف مخالفان، امنیت است. براین اساس، سیاست‌های متفاوتی را اتخاذ کرده یا پیشنهادهایی ارائه کرده‌اند. یافته‌های این پژوهش می‌تواند زمینه شناخت دو ائتلاف را براساس لایه‌های مختلف عقاید محوری، هسته سیاستی و ابزارها فراهم نماید.

کلیدواژه‌ها: گروه ویژه اقدام مالی، سیاست خارجی، الحاق، چهارچوب ائتلاف حامی

مقدمه و بیان مسئله

«گروه ویژه اقدام مالی»^۱ نهادی بین دولتی است که در سال ۱۹۸۹ توسط گروه هفت در پاریس تأسیس شد. هدف این گروه تقویت و ارتقای اقدامات بین‌المللی در زمینه مبارزه با پول‌شویی است. این گروه در اکتبر ۲۰۰۱ چهارچوبی برای توصیه برای مبارزه با پول‌شویی صادر کرد. این توصیه‌ها، چهارچوبی اساسی برای مبارزه با پول‌شویی ارائه می‌کنند و جهت اجرا در سطح جهانی تدوین شده‌اند. هر کشور عضو گروه ویژه اقدام مالی به لحاظ سیاسی متعهد است که مطابق توصیه‌های چهارگانه گروه با پول‌شویی مبارزه کند. این نهاد، میزان پیشرفت کشورهای عضو در زمینه پیاده‌سازی توصیه‌های این گروه را بررسی و بر پیشرفت تصویب و اجرای توصیه‌های گروه در سطح جهان نظارت می‌کند. براساس همین نظارت، کشورها را به سه دسته تقسیم کرده است؛ گروه اول، کشورهایی که کاملاً بر توصیه‌های این گروه منطبق بوده و آن‌ها را اجرا کرده‌اند؛ گروه دوم، کشورهایی که در حال پیشرفت و تطبیق با استانداردهای مشخص شده، هستند و گروه سوم، کشورهایی هستند که همکاری با این گروه نداشتند و از نظر گروه، کشورهای دارای خطر پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم هستند. این دسته خود به دو دسته تقسیم می‌شوند. یک دسته کشورهایی که علیه آن‌ها «اقدام متقابل» انجام نمی‌شود. دسته دیگر آن‌هایی هستند که علاوه بر بودن در فهرست سیاه علیه آن‌ها اقدام متقابل نیز صورت می‌گیرد. در حال حاضر ۱۹۸ کشور توصیه‌های گروه ویژه اقدام مالی را پذیرفته‌اند. این گروه هر سال فهرست سیاه یا فهرست کشورهای غیرهمکاری را منتشر می‌کنند. عمده کشورها تلاش می‌کنند در این فهرست قرار نگیرند.

زمینه همکاری ایران با گروه ویژه اقدام مالی در قوانین ایران تا حدی فراهم است. قانون مبارزه با پول‌شویی مصوب سال ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم مصوب سال ۱۳۹۴، امکان تبادل تجارب و اطلاعات با سازمان‌های مبارزه با پول‌شویی در سایر کشورها و مبادله اطلاعات یا همکاری قضایی با سایر کشورها را فراهم کرده‌اند.

فرایند تصمیم‌گیری درباره الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی یکی از مسائل مهم حوزه سیاست خارجی ایران به شمار می‌آید. عدم عضویت ایران در گروه ویژه یا دیگر گروه‌های منطقه‌ای آن، می‌تواند برای همکاری‌های مالی و بانکی کشور با دیگر کشورها

1. Financial Action Task Force (FATF)

و نیز سازمان‌های بین‌المللی محدودیت‌هایی ایجاد کند. گروه ویژه اقدام مالی از سال ۲۰۰۸، همه ساله در گزارش‌های سالانه خود نسبت به وضعیت ایران، از حیث ریسک بالای پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم هشدار داده و از کشورهای عضو درخواست کرده که تدابیری را علیه ایران اتخاذ کنند، تا نظام مالی بین‌المللی از تهدید فعالیت‌های پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم در امان بماند (کامرانلو، ۱۳۹۳). درباره الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی موافقان و مخالفانی وجود دارد که الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی را با چالش‌های روبه‌رو کرده است. هر کدام از این گروه‌ها استدلال‌های را بیان می‌کنند و یک مباحثه رسانه‌ای و سیاستی را در این زمینه شکل داده‌اند. این مباحثه باعث طولانی شدن فرایند تصمیم‌گیری درباره الحاق شده است. طرفین این مباحثه هر یک دارای اصول، ارزش‌ها و منافع هستند که به‌نوعی در سایر عرصه‌های سیاست خارجی نیز باعث مباحثه‌های سیاستی دامنه‌داری شده است.

پژوهش حاضر در نظر دارد، سیاست خارجی ایران را درباره الحاق به گروه ویژه اقدام مالی با استفاده از چهارچوب ائتلاف حامی^۱ تحلیل و بررسی کند. «در تحلیل سیاست‌گذاری، ائتلاف حامی به بررسی این مسائل می‌پردازد که چگونه افراد در یک ائتلاف حامی، تجهیز می‌شوند و عمل می‌کنند؟ افراد چقدر از یکدیگر به‌ویژه از مخالفان خود یاد می‌گیرند؟» (ملک‌محمدی و کمالی، ۱۳۹۵: ۲۷۴). در چهارچوب ائتلاف حامی، ذات فرایند سیاست‌گذاری مبتنی بر گفتگو و حمایت است. اعضای ائتلاف‌ها براساس نظام اعتقادی‌شان هم‌سو با هم عمل می‌کنند تا قوانین و نهادهای مختلف حکومتی را به‌منظور دستیابی به اهداف مشترک دستکاری کنند. بر این اساس در پژوهش حاضر با روش پژوهش کدگذاری کیفی و تحلیل مصاحبه‌ها و گزارش‌های موافقان و مخالفان الحاق به گروه ویژه اقدام مالی، لایه‌های مختلف این دو ائتلاف بررسی خواهد شد.

۱. پیشینه پژوهش

پژوهش‌های مختلفی درباره الحاق یا عدم الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی انجام شده است. برخی از این پژوهش‌ها به بررسی ساختار و عملکرد این گروه پرداخته‌اند. برخی پژوهش‌ها نیز ضرورت‌ها و پیامدهای الحاق و عدم الحاق ایران به این گروه را بررسی کرده‌اند، در ادامه به نمونه‌ای از این پژوهش‌ها اشاره می‌شود؛

1. The Advocacy Coalition Framework (ACF)

بایزیدی (۱۴۰۰) به بررسی این فرضیه پرداخته که گروه ویژه اقدام مالی به عنوان بخشی از رژیم بانکی و مالی بین‌المللی با ارجاع به کنوانسیون‌های بین‌المللی و قطعنامه‌های سازمان ملل، ضمن کسب مشروعیت؛ حوزه اقتدار، اختیارات و اثرگذاری فراحاکمیتی خود را در عرصه‌های اقتصاد جهانی و سیاست بین‌الملل گسترش داده است.

علوی و جودکی (۱۴۰۰) نشان می‌دهد که الحاق به گروه ویژه اقدام مالی، موجب خودتحریمی نهادهای دفاعی و حافظ امنیت ملی کشور و تقویت اثرگذاری تحریم‌های اولیه و ثانویه آمریکاست؛ لذا تصویب و اجرای کامل آن، تعهدی یک‌طرفه، مضر و بدون فایده است.

حدادی و مرادیان (۱۳۹۸) علاوه بر تبیین مفهوم «مراقبت بایسته» در حقوق بین‌الملل، به بیان این شباهت‌ها و تفاوت‌های کارکردی و آثار آن‌ها می‌پردازد. مفهوم مراقبت بایسته بارها در دیوان‌های بین‌المللی تأیید شده است. اگر دولت در اجرای تعهدات خود فاقد مراقبت بایسته باشد، این اصل مبنایی برای ایجاد مسئولیت خواهد بود. این اصل در توصیه‌های گروه ویژه اقدام مالی نیز وارد شده و الزاماتی را برای دولت‌ها و مؤسسات مالی ایجاد کرده است.

سهرابی و داداش زاده (۱۳۹۹) به بررسی پیامدهای مثبت و منفی عضویت ایران در گروه ویژه اقدام مالی پرداخته‌اند. اشاره شده است که به دلیل تفاوت دیدگاه‌ها درباره تعریف تروریسم و حتی مشخص کردن گروه‌ها، باعث اختلاف‌نظرهای بسیاری در تعریف و مصادیق آن شده است.

نتیجه پژوهش سماواتی و نجفی (۱۳۹۷) این است که پیوستن ایران به این کنوانسیون می‌تواند با ایجاد شفافیت در انتقال وجوه در شبکه بانکی زمینه لازم برای تسهیل سرمایه‌گذاری خارجی فراهم نماید.

فارسیانی و همکاران (۱۳۹۹) موانع و خطرات موجود در تعامل ایران با گروه ویژه اقدام مالی از جمله مشکلات مربوط به واحد اطلاعات مالی یا عدم اعتماد به مراحل بعدی برنامه اجرایی گروه اقدام مالی را بررسی کرده‌اند و معتقدند مشکلات ناشی از پیوستن به کنوانسیون‌های پالمو و مبارزه با تأمین مالی تروریسم، با راه‌حل‌های مبتنی بر حقوق بین‌الملل و فقه اسلامی قابل حل هستند.

میرزایی و همکاران (۱۴۰۰) فرایند تصمیم‌سازی در الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی از منظر ساختار-کارگزار بررسی کرده و به این نتیجه رسیده که اگر چشم‌انداز الحاق ایران به این نهاد را تابع صرف اراده ساختار و تبعیت مطلق کارگزار

ایرانی ترسیم نمود، الحاق ایران به این نهاد، محدودیت‌هایی برای ایران در پی خواهد داشت. در مقابل عدم الحاق ایران به این نهاد از منظر رویکرد کارگزار بی‌تردید انفعال و انزوای اقتصادی ایران را تشدید خواهد کرد.

حسینی احمدفداله و همکاران (۱۳۹۹) به بررسی مزایا و معایب پیوستن ایران به این گروه پرداخته‌اند؛ یافته‌های پژوهش بیانگر این است که عضویت ایران در این گروه، زمینه‌های لازم برای اطمینان سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص شفافیت نظام بانکی ایجاد کرده و می‌تواند مشوق و اطمینان و اعتماد لازم برای سرمایه‌گذاران خارجی در این خصوص فراهم نماید.

فولادی (۱۳۹۷) نشان می‌دهد که عضویت ایران در این سازمان می‌تواند امکان حذف برخی موانع حوزه تبادلات مالی را فراهم کند، جذب سرمایه‌گذاری را بالا افزایش دهد؛ اما ممکن است باعث افتادن ایران در دام قوانین دست و پاگیر مالی شود که از نظر اجرایی ابهامات زیادی دارند و می‌تواند باعث اقدامات گزینشی اعضای با نفوذ این گروه درباره ایران شود.

عالی‌پور (۱۳۹۵) معتقد است یکی از زمینه‌های گشایش اقتصادی بعد از برجام، گسترش روابط مالی و بانکی ایران با خارج است که این امر مستلزم فراهم کردن امکان تراکنش‌های پولی قانونی و براساس استانداردهای بین‌المللی است. در این راستا، همکاری ایران با گروه ویژه اقدام مالی را ضروری در نظر می‌گیرد.

کرن (۲۰۰۱) در پژوهشی رژیم بین‌المللی قوانین، اصول و استانداردهای طراحی شده برای کاهش ریسک پول‌شویی در سیستم مالی بین‌المللی را تحلیل می‌کند. گروه ویژه اقدام مالی به دلیل سهولت استفاده گروه‌های جنایی از مؤسسات مالی برای انتقال درآمدهای حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی خود و به دلیل تهدیدی که پول‌شویی برای ثبات سیستم‌های مالی ایجاد می‌کند، تلاش‌های خود را برای مبارزه با پول‌شویی بر مؤسسات مالی متمرکز کرده است. این اقدامات در این پژوهش بررسی شده‌اند.

داوولیویرا، آی.اس (۲۰۱۸) معتقد است ایجاد گروه ویژه اقدام مالی، گسترش و تقویت آن در طول سال‌ها، نمونه خوبی از نیروهایی است که برای پاسخگویی به تهدیدات جنایی نوظهور با یکدیگر همکاری می‌کنند. استدلال می‌کند که قدرت‌های بزرگ (گروه کوچک، اما هم‌سو، از کشورهای مرتبط با اقتصاد جهانی) مسئول هدایت گروه ویژه اقدام مالی و تلاش‌های بین‌المللی علیه جریان‌های مالی غیرقانونی هستند. برخلاف آنچه می‌توان انتظار داشت، قدرت آن‌ها به دنبال افزایش نفوذ بخش خصوصی از طریق اقدامات مدبرانه، سازمان‌یافته و فراملی کاهش می‌یابد.

نانس (۲۰۱۸) استدلال می‌کند که در مؤثرترین حالت، گروه ویژه اقدام مالی مطابق با اصول «حکمرانی تجربی» عمل می‌کند. تجربی‌گرایی بر تنظیم استاندارد گسترده و مشارکتی، اجرای متنی، نظارت فشرده اما تشخیصی و به‌روزرسانی معمول در پرتو تجربه تأکید دارد. شواهدی از تصمیم‌گیری تجربی در سه جنبه مهم گروه ویژه اقدام مالی یعنی تکامل فهرست سیاه نقش نظارت و اجرای مستمر رویکرد مبتنی بر ریسک ارائه می‌دهد.

چوهان (۲۰۱۹) انتقادات مهمی به ساختار و رویکرد گروه ویژه اقدام مالی مطرح کرده است. این امر امکان بررسی دقیق پیامدهایی را که گروه ویژه اقدام مالی ممکن است برای حوزه‌های قضایی بالقوه ناسازگار به همراه داشته باشد و اینکه چگونه آن‌ها باید پویایی سیاسی گروه ضربت را هدایت کنند و درعین‌حال به نظارت و مدیریت مالی بهتر پایبند باشند.

همان‌طور که بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد پژوهش‌های مرتبط با الحاق یا عدم الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی عمدتاً به پیامدهای الحاق یا عدم الحاق، فرایند و شیوه تعامل با این نهاد از منظر سیاسی و حقوقی و تعاریف و برداشت متفاوت ایران و این نهاد از تروریسم پرداخته‌اند. هرچند در این پژوهش‌ها به‌نوعی به دیدگاه موافقان و مخالفان الحاق نیز پرداخته شده؛ اما تاکنون پژوهشی به‌صورت مستقل دیدگاه موافقان و مخالفان را براساس یک چهارچوب نظری مشخص تبیین نکرده است. بر این اساس پژوهش حاضر که براساس چهارچوب ائتلاف حامی به تحلیل دو ائتلاف موافق و مخالف الحاق به گروه ویژه اقدام مالی پرداخته، پژوهشی جدید محسوب می‌شود.

۲. چهارچوب نظری: ائتلاف حامی

ائتلاف حامی^۱ عبارت است از مجموعه بازیگران دولتی و خصوصی دارای مجموعه‌ای مشترک از باورها که به دنبال دستیابی به اهداف خود در طی زمان هستند. «ائتلاف حامی با این فرض اساسی آغاز می‌شود که در جوامع صنعتی مدرن امروز، بهترین واحد تحلیل برای درک تغییر سیاست‌ها، خرده‌نظام سیاست‌گذاری یا همان بازیگران متعدد دولتی و خصوصی است که به‌طور فعال به مسئله یا موضوع سیاست‌گذاری می‌پردازند» (ملک محمدی و کمالی، ۱۳۹۵: ۲۷۴).

ائتلاف‌های حامی، شامل گروه‌هایی با باورهای مشترک است که متعاقب ظهور یک سیاست خاص در دستور کار دولت، فعالیت‌های خود را هماهنگ می‌کنند. این ائتلاف‌ها شامل قانون‌گذاران، گروه‌های ذی‌نفع، سازمان‌های عمومی، پژوهشگران سیاست‌گذاری، روزنامه‌نگاران و بسیاری از بازیگران در سطح فروملی است که نفوذ گسترده‌ای بر فرایند سیاست‌گذاری اعمال می‌کنند (اسمیت و لریمر، ۱۳۹۶: ۱۳۶).

«منظور از ائتلاف حامی، اجتماع تعداد زیادی از بازیگران و سازمان‌ها در سطوح مختلف دولت در واحدهای تحلیلی مدیریت‌پذیر است. از جمله ویژگی‌های منحصر به فرد این مفهوم می‌توان به شیوه محاسبه تأثیر اطلاعات فنی بر تصمیم‌گیری، توجه به تکامل سیاست در گذر زمان و برداشت آن از سیاست‌ها و برنامه‌های عمومی به‌عنوان نظام‌های اعتقادی^۱ اشاره کرد» (Sabatier, 1986, p 39-44). نظام اعتقادی در سه حلقه سازمان‌دهی می‌شود: ۱. آنچه ساباتیته آن را «هسته مرکزی»^۲ اعتقاد هنجاری یا ایدئولوژی می‌نامد که انتظار می‌رود تا وفاداری به آن در عرصه‌های مختلف حفظ شود؛ ۲. «هسته سیاست‌گذاری»^۳ تعهدات مشخص‌تر در درون یک عرصه و ۳. موضوعات غیرضروری یا ثانویه مربوط به جزئیات.

ساباتیته چهار مؤلفه را برای هسته اصلی در نظر می‌گیرد که «شامل طیفی از اولویتهای ارزشی نسبی (مانند حقوق فردی و حقوق اجتماعی) تا مؤلفه‌های اجتماعی و فرهنگی (مانند قومیت و مذهب) است. توافق بر سر هسته سیاست‌گذاری موجب حفظ وحدت اعضای یک ائتلاف می‌شود و تنها راه تغییر این هسته، تأثیر برخی از شوک‌های بنیادی و بیرونی است؛ اما در درون یک عرصه، یادگیری بین ائتلاف‌ها و به‌عنوان یکی از پیامدهای تفاوت نظام اعتقادی آن‌ها روی می‌دهد. احتمال یادگیری با میزان تعهد به اعتقادات، رابطه معکوس دارد، به‌نحوی که در پرتو شواهد جدید احتمال بازنگری یا اصلاح جنبه‌های ثانویه یک سیاست نسبت به هسته سیاست‌گذاری، بیشتر است. وجود همایش‌های حرفه‌ای که در آن اعضای ائتلاف‌های مختلف به تبادل دیدگاه‌ها و تفاسیر خود درباره مسائل و راه‌حل‌ها می‌پردازند، فرایند یادگیری را تسهیل می‌کند» (Moran and et al, 2009, p 464-66).

«در نظریه ائتلاف حامی، ذات فرایند سیاست‌گذاری مبتنی بر گفتگو و حمایت است. در واقع، بازیگران مختلف (رسمی و غیررسمی) سعی می‌کنند تا ائتلافی حامی

1. Belief systems
2. Deep core values
3. Policy core values

را برای تأثیرگذاری بر نتایج فرایند سیاست‌گذاری تشکیل دهند. اعضای ائتلاف‌ها براساس نظام اعتقادی‌شان هم‌سو باهم عمل می‌کنند تا قوانین و نهادهای مختلف حکومتی را به‌منظور دستیابی به اهداف مشترک دستکاری نمایند. توجه عمده ائتلاف حامی بر دنیای درونی افراد و ساختار و محتوی نظام ارزشی و اعتقادی‌شان متمرکز است. این نظریه با تبیین تکامل تدریجی ارزش‌ها و باورهای افراد، بر تحول هم‌زمان اطلاعات دریافتی بازیگران و نظام‌های اعتقادی‌شان تأکید می‌کند به این صورت که نظام اعتقادی اطلاعات را پالایش و تفسیر می‌کند و آن اطلاعات منجر به تغییر نظام اعتقادی می‌شوند. این رویکرد فرض می‌گیرد که نظام‌های اعتقادی اعضای یک ائتلاف حامی، یکپارچه است از این‌رو منافع فردی آن‌ها هم‌راستا در نظر گرفته می‌شود» (Moran and et al, 2009, p 464-66).

عملیاتی شدن ایده‌ها و ارزش‌های سیاست‌گذاران ارتباط مهمی با عملکرد اعضای یک ائتلاف دارد؛ هرچه انسجام یک ائتلاف بیشتر باشد، شیوه اقدام آن‌ها نیز هم‌سو خواهد بود و شانس موفقیت آن‌ها در دستیابی به اهداف افزایش می‌یابد (ملک محمدی و کمالی، ۱۳۹۵: ۲۸۱). در پژوهش حاضر با توجه به اینکه الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی مدت‌ها در دستور کار بوده اما تصمیم نهایی اتخاذ نشده است، ائتلاف‌هایی در این زمینه شکل گرفته که هر یک سعی دارند سیاست مد نظر خود را در این زمینه پیش ببرند. شناخت عقاید محوری، سیاست‌ها و ابزارهایی که در این زمینه به کار گرفته می‌شود با استفاده از چهارچوب ائتلاف حامی میسر است. این چهارچوب لایه‌های مختلف هر ائتلاف (هسته مرکزی، هسته سیاست‌گذاری و باورهای ثانویه) را تشریح می‌کند و نقش مهمی در شناخت ائتلاف‌ها و یادگیری ائتلاف‌ها از یکدیگر دارد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش از روش پژوهش کیفی استفاده شده است. این روش مبتنی بر کدگذاری داده‌هاست که در دو مرحله «کدگذاری باز»^۱ و «کدگذاری محوری»^۲ انجام می‌شود. کدگذاری باز به ایجاد کدهای اولیه منجر می‌شود. کدها، اجزای اصلی تحلیل هستند و در واقع «نام» یا «برچسب‌هایی» هستند که توسط پژوهشگر به قسمتی (یک جمله یا پاراگراف) از داده‌ها اطلاق می‌شوند و با سؤال‌های پژوهش ارتباط دارند. مرحله کدگذاری محوری شامل دسته‌بندی کدهای مختلف در قالب مضمون‌های بالقوه و

1. Open coding
2. Axial coding

مرتب‌کردن همه خلاصه‌های کدگذاری شده در قالب یک مضمون مشخص است. در واقع پژوهشگر، تحلیل کدهای خود را شروع کرده و کدهای مختلف را برای ایجاد یک مضمون کلی ترکیب می‌کند.

جامعه مورد مطالعه و شیوه جمع‌آوری داده‌ها در پژوهش حاضر، شامل مصاحبه و گزارش‌هایی است که نقل‌قول و صحبت‌های مقامات اجرایی، تقنینی و نظارتی و فعالان سیاسی منتشر شده در داخل ایران درباره الحاق یا عدم الحاق به گروه ویژه اقدام مالی است که با روش اسنادی گردآوری شده است. نتیجه جستجو ۴۵ مصاحبه، ۹ گزارش است که در کدگذاری داده‌ها و استخراج یافته‌ها مورد استفاده قرار گرفته‌اند. نمونه‌گیری پژوهش حاضر نمونه‌گیری هدفمند است. «نمونه‌گیری هدفمند که نمونه‌گیری غیراحتمالی، هدف‌دار یا کیفی نیز نامیده می‌شود به معنای انتخاب هدف‌دار واحدهای پژوهش برای کسب اطلاعات یا دانش است» (رنجبر و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۳۸). معیار توقف نمونه‌گیری نیز دستیابی به اشباع تئوریک بود به این معنا که در بررسی مطالعات بعدی به نقطه تکرار کدهای شناسایی شده دست‌یافتیم و بررسی داده‌های بیشتر، کد جدیدی به کدهای قبلی اضافه نشد.

برای اعتبار یا روایی پژوهش کیفی هشت راهبرد پیشنهاد شده است که با رعایت دست‌کم دو مورد می‌تواند برای پژوهش اعتباری قابل‌قبول ایجاد کند در پژوهش حاضر دو راهبرد به کار گرفته شده است (زارع و همکاران، ۱۳۹۲: ۱).

۱. درگیری طولانی‌مدت پژوهشگر با مسئله پژوهش و مشاهده مداوم افراد موضوع پژوهش، فراگیری فرهنگ آن محیط و کنترل بدفهمی‌های ناشی از مداخله پژوهشگر یا افراد مطلع؛ ۲. مثلث‌سازی از طریق گردآوری شواهد از منابع مختلف شامل تئوری‌های گوناگون، پژوهشگرهای متعدد، منابع اطلاعاتی متنوع و شیوه‌های گوناگون. مثلث‌سازی به استفاده از منابع متعدد داده‌ها برای ترسیم نتایج، در مورد آنچه حقیقت را تشکیل می‌دهد، اشاره دارد» (طباطبایی و همکاران، ۱۳۹۲: ۶۶۶) در پژوهش حاضر از مثلث‌سازی منابع داده‌ها و مثلث‌سازی محقق برای کدگذاری داده‌ها، نام‌گذاری مفاهیم، دسته‌بندی مفاهیم استفاده شده است.

۴. یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش براساس، چهارچوب نظری ائتلاف حامی سازمان‌دهی شده است. این یافته‌ها در دو بخش ارائه می‌شود: دو ائتلاف موافقان و مخالفان الحاق ایران به کارگروه

ویژه اقدام مالی که نظرات خود را در این زمینه بیان کرده‌اند. این چهارچوب به‌ویژه برای تحلیل موضوعاتی که محل مناقشه است، کاربرد دارد. بر همین مبنا در پژوهش حاضر دو ائتلاف موافقان و مخالفان الحاق شناسایی شده است که در ادامه به تفصیل به هر کدام از آن‌ها پرداخته شده است. نظریه ائتلاف حامی سه لایه دارد: لایه اول، «هسته مرکزی» اعتقاد هنجاری یا ایدئولوژی است که انتظار می‌رود تا وفاداری به آن در عرصه‌های مختلف حفظ شود؛ لایه دوم، «هسته سیاست‌گذاری» تعهدات مشخص‌تر در درون یک عرصه است و لایه سوم، ابزارها یا «موضوعات غیرضروری» یا ثانویه است. در پژوهش حاضر منابع هر ائتلاف نیز تشریح شده است.

۴-۱. ائتلاف موافقان الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی

ائتلافی از کارگزاران-سیاستمداران نظام سیاسی ایران شامل نمایندگان مجلس، وزرا و نمایندگان در مجمع تشخیص مصلحت نظام شکل گرفته که در این پژوهش در ائتلاف موافقان به پیوستن ایران به FATF قرار می‌گیرند.

جدول ۱: ائتلاف حامی موافقان الحاق به گروه ویژه اقدام مالی

مصادیق	اجزای ائتلاف
گشایش اقتصادی و رفع تحریم‌ها مهم است. بهبود مبادلات بانکی و تجاری امری حیاتی است. افزایش سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌گذاران خارجی در اولویت است.	عقاید محوری
الحاق ایران به FATF باعث پیشگیری رانت و اختلاس‌های اقتصادی در کشور می‌شود. الحاق به FATF باعث شفافیت مبادلات بانکی و پولی می‌شود. الحاق ایران به FATF باعث تسریع مبادلات دارو می‌شود. الحاق ایران به FATF مانع کاهش ارزش پول و افزایش تورم در کشور می‌شود. الحاق ایران به FATF باعث کاهش هزینه‌های مضاعف برای اقتصاد کشور (به دلیل تحریم‌های آمریکا) می‌شود. الحاق ایران به FATF امکان تعامل سازنده و مثبت اقتصادی با دنیا را برای کشور فراهم خواهد کرد.	هسته سیاست‌گذاری
تأکید بر پایبندی به اصول FATF برای تضمین به سایر کشورها مبنی بر اینکه مراودات مالی با ایران، پرخطر نیست.	

اجزای ائتلاف	مصادیق
ابزارها	<p>تعیین تکلیف لایحه مربوط به پارمو (سه پروتکل تکمیلی مثل پروتکل پیشگیری، سرکوب و مجازات قاچاق اشخاص مخصوصاً زنان و کودکان) در مجمع تشخیص مصلحت نظام.</p> <p>تأکید بر رفع خلأهای نهادی و احکام و قوانین مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم</p> <p>تصویب «قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» در سال ۱۳۹۴.</p> <p>تصویب لوایح مرتبط با «قانون مبارزه با پول‌شویی» در سال ۱۳۸۶.</p> <p>«اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی» در مهر ۱۳۹۷ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.</p> <p>طیبنیا وزیر اقتصاد در تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۹۵ به FATF تعهد و تفاهم‌نامه‌ای را اجرا و اقدام کند.</p>
منابع	<p>ارسال لایحه «قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» توسط رئیس‌جمهور در سال ۱۳۹۴ به مجلس.</p> <p>طیبنیا وزیر اقتصاد با استفاده از اختیارات قانونی خود اولین بار به FATF تعهد داد تا برنامه را اجرایی کند.</p> <p>ظریف وزیر امور خارجه در مجلس از طرح پیوستن ایران به FATF حمایت کرد.</p> <p>استفاده از ظرفیت رسانه‌های گروهی و شبکه‌ای برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی در مورد فواید پیوستن ایران به FATF.</p> <p>اقبال و حمایت بخشی از افکار عمومی از پیوستن ایران به FATF.</p>

منبع: یافته‌های پژوهش

۱-۱-۴. عقاید محوری (هسته مرکزی)

براساس چهارچوب ائتلاف حامی، هسته مرکزی در واقع ارزش‌های هنجاری و بدیهی هستند و ماهیت این ارزش‌ها، بلندمدت، کلی و ذهنی است. در ادامه به عقاید محوری موافقان الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی پرداخته شده است. روحانی رئیس‌جمهور وقت تأکید داشت: «بدون تصویب لوایح FATF روابط بانکی ما با دنیا به راه نمی‌افتد. فردا اگر به مشکل بانکی در دنیا خوردیم، مردم نگویند دولت ناکارآمد بود» (روحانی، ۱۳۹۹). وزیر وقت امور خارجه معتقد است «موضع ما در مورد FATF روشن است جمهوری اسلامی ایران باید بتواند با بانک‌ها تعامل داشته باشد و ما در این زمینه نباید

خود را تحریم کنیم» (ظریف، ۱۳۹۷). نماینده مجلس دهم تأکید کرد «پذیرش این لوایح یعنی جلوگیری از تشدید تحریم‌های آمریکا. یکی از راه‌های خنثی‌سازی تحریم‌ها که رهبری نیز بر آن تأکید دارند، همین است» (صادقی، ۱۳۹۹).

معاون وقت پارلمانی رئیس‌جمهور درباره این موضوع معتقد است «برای استانداردسازی و سامان دادن به نظام بانکی، ارتباط‌گیری بانک‌های ایران با بانک‌های دیگر دنیا و مؤسسات مالی دنیا به لوایح مرتبط با FATF به‌ویژه لایحه سی.اف.تی نیاز است» (امیری، ۱۳۹۷). «امروز مسئله حل نشده FATF سدی در برابر صادرات کشور است و جلوی فعالان اقتصادی را می‌گیرد» (دانشمند، ۱۴۰۲).

۴-۱-۲. هسته سیاست‌گذاری

در هسته سیاست‌گذاری، باورهای میانی یا واسطه با دیدگاه‌هایی درباره مسئله سیاستی از جمله ارزیابی‌های تجربی درباره جدی بودن یک مشکل، عوامل و راه‌حل‌های آن سروکار دارند. در این قسمت، هسته سیاست‌گذاری ائتلاف موافقان الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی در لایه دوم چهارچوب ائتلاف حامی تبیین می‌شود: معاون حقوقی دولت دوازدهم می‌گوید «حل مسئله FATF از طریق ایجاد شفافیت در اقتصاد کشور به رفع چالش‌هایی همچون پول‌شویی و فساد اقتصادی منجر خواهد شد؛ از این‌رو، همه نقل و انتقالات مالی باید به‌روشنی در اختیار نهادها و مراجع نظارتی قرار گیرد» (جنیدی، ۱۳۹۹). نماینده وقت تهران در مجلس بیان کرد «با پشت کردن به این کنوانسیون‌های بین‌المللی افرادی رانت‌خوار و سودجو قطعاً پدیدار خواهند شد و ما شاهد پرونده‌های کلان مفاسد اقتصادی خواهیم بود منافع ملی ایجاب می‌کند که ما به این کنوانسیون‌ها بپیوندیم» (هاشم‌زایی، ۱۳۹۷). در همین زمینه عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران معتقد است که «الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی شفاف‌سازی فعالیت‌های افراد در کلیه بخش‌های حکمرانی اعم از قانون‌گذاری، اجرایی، قضایی، لازم و ضروری است» (راهدار، ۱۳۹۷).

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس بیان کرد «در عمل برای داشتن مبادلات بانکی، کشورهای همسایه، دوست و دیگر کشورهای عضو FATF، از این‌گونه نظارت‌ها فارغ نیستند، لذا نظارت مالی و بانکی بر آن‌ها اجتناب‌ناپذیر است» (نادری، ۱۳۹۷). رئیس اتاق بازرگانی ایران و اتریش نیز معتقد است «اگر ایران وارد لیست سیاه FATF شود

مؤسسات پولی و مالی دنیا به هیچ وجه حاضر نخواهند شد که تراکنش‌های مالی با ظن ارتباط با ایران را انجام دهند» (سلطانی، ۱۳۹۸).

مشاور وقت وزیر خارجه در مورد عضویت ایران در FATF معتقد است «با عضویت در این نهاد و استفاده از ظرفیت‌های کشور هر چقدر ریسک کشور کمتر شود، هزینه جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تجارت بین‌الملل به‌عنوان موتور محرکه توسعه، کاهش می‌یابد» (صابری، ۱۴۰۲). «عدم همکاری ایران با FATF بخش اعظم تراکنش‌های مالی و بانکی کشور را از روند طبیعی خارج کرده و به حوزه دلالی انتقال داده است» (مظاهری، ۱۴۰۲). همان‌طور که نشان داده شد، در لایه سیاست‌گذاری ائتلاف‌های موافق و مخالف، اعضای هر ائتلاف تلاش می‌کنند ابعاد مسئله، عوامل آن و پیامدهایی ناشی از آن را تشریح کرده و دلایلی برای دیدگاه خود ارائه نمایند. این عوامل و پیامدها به‌طور مشخص تفاوت دیدگاه هر یک از دو ائتلاف مورد بررسی را نشان می‌دهد.

۳-۱-۴. ابزارها

لایه سوم چهارچوب ائتلاف حامی ابزار یا (باورهای ثانویه) نامیده می‌شود که از جنس اقدام است، لایه سوم در واقع ابزارهای اجرایی برای دستیابی به نتیجه مطلوب هستند. در ادامه به نمونه ابزارهای موردنظر موافقان الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی اشاره می‌شود.

ایران، در سال‌های گذشته تلاش کرده است با تصویب قوانین جدید، هم نظارت بر پرداخت مالیات‌ها را بیشتر کند، هم فضای کسب‌وکار را بهبود بخشد و هم شبهه‌ها در مورد تأمین مالی تروریسم از طریق بازارهای غیرشفاف مالی را کاهش دهد، یکی از اقداماتی که برای این منظور انجام شده، تصویب «قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» بود که لایحه آن توسط دولت یازدهم در سال ۱۳۹۴ به مجلس فرستاده شد این قانون تلاش کرده است فعالیت‌های تروریستی را رده‌بندی کند و البته به صراحت اعلام کرده است که «عملی که افراد، ملت‌ها، یا گروه‌ها و یا سازمان‌های آزادی‌بخش برای مقابله با اموری از قبیل سلطه، اشغال خارجی، استعمار و نژادپرستی انجام می‌دهند، از مصادیق اقدام تروریستی موضوع این قانون نیست و تعیین مصداق گروه‌های تروریستی و سازمان‌های مشمول این تبصره بر عهده شورای عالی امنیت ملی است» (میرخیلی و همکاران، ۱۳۹۹).

قانون مبارزه با پول‌شویی در سال ۱۳۸۶ و آیین‌نامه اجرایی آن در سال ۱۳۸۸ به تصویب رسید. این قانون در سال ۱۳۹۷ براساس استاندارد FATF مجدد بازنگری و اصلاح شد. همچنین ایران در سال ۲۰۰۰ متن کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد جرائم سازمان‌یافته فراملی کنوانسیون پالمو را امضا کرد؛ اما تاکنون عضو کنوانسیون نشده است. همچنین قانون کنوانسیون سازمان ملل متحد برای سرکوب تأمین مالی تروریسم در سال ۲۰۰۲ لازم‌الاجرا شد، لیکن جمهوری اسلامی تاکنون عضو این کنوانسیون نشده است. لازم به ذکر است پیش‌شرط عضویت در گروه ویژه اقدام مالی FATF پیوستن به این کنوانسیون است. همچنین هیچ‌گونه اقدام و نظارتی از جانب FATF در مورد ایران صورت نمی‌گیرد. در گزارش‌های این گروه نیز علی‌رغم اقدام صورت گرفته در این راستا ایران به‌عنوان کشور مستعد پول‌شویی شناخته شده است. رکن اصلی مبارزه با پول‌شویی در ایران شورای عالی مبارزه با پول‌شویی است که به‌منظور هماهنگ کردن دستگاه‌های ذی‌ربط تشکیل شده است. همچنین به‌موجب آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با پول‌شویی در ساختار داخلی اشخاص از جمله مؤسسات مالی و اعتباری واحد مبارزه با پول‌شویی تعیین شد و واحد یاد شده وظیفه نظارت و بازرسی بر فعالیت‌های ارباب‌رجوع به‌منظور شناسایی معاملات مشکوک و ارسال آن به مرکز اطلاعات مالی و همچنین تدوین برنامه‌های داخلی و آموزشی در رابطه با پول‌شویی را به عهده دارد. بسیاری از سامانه‌هایی که به‌منظور جلوگیری از پول‌شویی در کشور در آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با پول‌شویی پیش‌بینی شده اجرائی نگردیده است.

تعامل با گروه اقدام مالی از سال‌ها قبل در زمره برنامه‌های شورای عالی مبارزه با پول‌شویی قرار داشته است. در خرداد ۱۳۹۵ وزارت خارجه و وزارت اقتصاد، اقدام به انعقاد توافق‌نامه با گروه ویژه اقدام مالی نمودند. در این توافق‌نامه بین‌المللی، ایران متعهد و موظف شد ۴۱ مورد دستورات گروه مذکور را که در قالب «برنامه اقدام» پذیرفته بود، در زمان‌بندی‌های مشخص، به اجرا درآورد.

۴-۱-۴. منابع ائتلاف موافقان

اعضای ائتلاف‌ها، منابعی از جمله قدرت قانونی، افکار عمومی، بسیج گروه‌ها و اطلاعات را برای دستیابی به اهداف خود کار می‌گیرند. ائتلاف موافقان الحاق به‌ویژه در دوره ریاست جمهوری حسن روحانی از اختیارات قانونی خود برای دستیابی به اهداف

استفاده کردند در این راستا لایحه «قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» به مجلس ارسال شد و «قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» اسفند ۱۳۹۴ برای اجرا ابلاغ شد. در پی این اقدامات، گروه اقدام ویژه مالی در ۴ تیر ۱۳۹۵ با انتشار بیانیه جدید خود، درخواست خود از کشورها برای انجام اقدامات مقابله‌ای علیه ایران را به مدت یک سال به حالت تعلیق درآورد.

۲۵ خرداد ۱۳۹۵، وزیر وقت اقتصاد ضمن توافقی پذیرفت توصیه‌های چهل‌گانه «گروه ویژه اقدام مالی» و یک «برنامه اقدام» را که حاوی دستورالعمل زمان‌بندی شده بود جهت اجرای توصیه‌های گروه اقدام مالی اجرا کند. وزیر امور خارجه با بهره‌گیری از جایگاه حقوقی خود از طرح پیوستن ایران به FATF و لوایح مرتبط با طرح پالرمو در مجلس حمایت کرد.

ائتلاف حامی الحاق از ظرفیت رسانه‌های گروهی و شبکه‌ای اصلاح‌طلب برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی در مورد فواید پیوستن ایران به FATF استفاده کرد.

۴-۲. ائتلاف مخالفان الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی

ائتلافی از کارگزاران-سیاستمداران نظام سیاسی ایران که شامل نمایندگان مجلس، وزرا و نمایندگانی در مجمع تشخیص مصلحت نظام شکل گرفته که در این پژوهش در ائتلاف مخالفان به پیوستن ایران به گروه ویژه اقدام مالی قرار می‌گیرند.

جدول ۲: ائتلاف حامی مخالفان الحاق به گروه ویژه اقدام مالی

اجزای ائتلاف	مصادیق
عقاید محوری	امنیت، اولویت سیاست‌گذاری در ایران است. حمایت از گروه‌های محور مقاومت باید ادامه داشته باشد. جولوگیری از تسلط کشورهای پیشرفته بر اقتصاد ایران اهمیت دارد.
هسته سیاست‌گذاری	الحاق ایران به FATF امکان ارائه کمک‌های مالی به نیروهای مقاومت در منطقه بدون اعمال محدودیت‌ها ممکن نیست. الحاق ایران به FATF زمینه نفوذ اطلاعاتی در سیستم‌های مالی را فراهم می‌کند. الحاق ایران به FATF تکرار اشتباه برجام است. الحاق ایران به FATF مانع از فعالیت‌های ایران جهت دور زدن تحریم‌های اقتصادی می‌شود.

اجزای ائتلاف	مصادیق
	الحاق ایران به FATF ابزارهای اقتصادی پیچیده‌تری را در اختیار سایر کشورها برای اعمال تحریم‌های بیشتر قرار می‌دهد. الحاق ایران به FATF مانع روشن شدن تضاد موجود در تعاریف ایران و غربی‌ها در مورد تروریسم می‌شود.
ابزار	تصویب «قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» در سال ۱۳۹۴. تصویب لوایح مرتبط با «قانون مبارزه با پول‌شویی» در سال ۱۳۸۶. «اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی» در مهر ۱۳۹۷ خورشیدی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. نامه اعتراض‌آمیز جمعی از نمایندگان مجلس ارجاع دو لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی و لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مقابله با جرائم سازمان‌یافته فراملی (پالرمو) به مجمع تشخیص مصلحت نظام و درخواست آن‌ها مبنی بر بازگرداندن این لوایح به مجلس. تعدادی از نمایندگان در مورد بررسی لایحه سی.اف.تی در صحن علنی مجلس در اعتراض به لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم (سی.اف.تی) با در دست داشتن بنر و پهن کردن چندین طومار در صحن، فضای مجلس را متشنج کردند و منجر به مسکوت ماندن دو ماهه آن شدند. بیش از ۱۸۰ نماینده بیانیه‌ای را تهیه و تدوین کرده‌اند و در این بیانیه مخالفت خود با پیوستن به FATF (لوایح مرتبط با مبارزه با پول‌شویی) را اعلام کرده‌اند.
منابع	رسانه‌های اصولگرا بر محدودیت‌ها و پیامدهای الحاق به FATF تأکید می‌کنند و بخشی افکار عمومی را همراه خود کرده‌اند. بعضی نمایندگان مجلس و وزرا دولت سیزدهم تصویب این قانون رو در مجمع تشخیص مصلحت نظام پیگیری نمی‌کنند. شورای نگهبان قانون اساسی دو مصوبه مجلس از جمله لوایح چهارگانه مورد نظر FATF را دارای اشکال خواند و رد کرد.

منبع: یافته‌های پژوهش

۴-۲-۱. عقاید محوری (هسته مرکزی)

در اینجا به عقاید محوری مخالفان در مورد الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی پرداخته می‌شود. رئیس مجمع تشخیص مصلحت معتقد است «هم پالرمو و هم

سی.اف.تی خطر امنیتی بالایی دارد، البته خطر سی.اف.تی برای امنیت بیشتر هم هست» (آملی لاریجانی، ۱۳۹۹). عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با بیان اینکه FATF بدتر از کاپیتولاسیون است می‌گوید: «این معاهده به دنبال فهمیدن چرخه مالی نهادهای حساس جمهوری اسلامی است تا از طریق آن برای دولت‌های غربی اعمال نفوذ و جاسوسی کند» (داوودی، ۱۳۹۹).

نماینده سابق مجلس معتقد است «این معاهده تنها در راستای تأمین منافع استکبار جهانی تنظیم شده به طوری که تمام اطلاعات مراکز حساس کشور را در اختیار آنان قرار می‌دهد (نیکفر، ۱۳۹۷). سالک‌کاشانی معتقد است «طبق FATF نه تنها گشایشی برای ما به وجود نخواهد آمد بلکه دشمن به تمامی اطلاعات ما واقف شده، بر نقاط قوت و ضعفمان اشراف پیدا می‌کند و هر زمان اراده کند بر ما فشار تحمیل خواهد کرد؛ پس پیوستن ما به این کنوانسیون گشایشی برای آنها خواهد بود» (سالک کاشانی، ۱۳۹۷). نماینده خاش در مجلس اظهار داشت «لایحه الحاق ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم سبب تضعیف و محدودیت آزادی خواهان و رزمندگان محور مقاومت می‌شود و باید از تصویب آن در مجلس شورای اسلامی جلوگیری شود» (کرد، ۱۳۹۷). نماینده رشت نیز اظهار داشت «لایحه FATF لایحه‌ای کاملاً استعماری است زیرا آمریکایی‌ها با طرح موضوعاتی این‌چنینی و به بهانه مبارزه با تروریسم بین‌الملل در صدد ضربه زدن به جریان‌های مقاومت منطقه و برخی نهادهای انقلابی هستند» (کوچکی‌نژاد، ۱۳۹۷).

حاجی‌بابایی، با اشاره به مخالفت صریح فراکسیون ولایی مجلس با تصویب کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم FATF اظهار داشت «تمام تلاش خود در مجلس برای عدم تصویب این کنوانسیون که سبب احاطه کامل دولت‌های خارجی بر عملکرد ما می‌شود را به کار می‌بندیم» (حاجی‌بابایی، ۱۳۹۷). عضو کمیسیون اجتماعی مجلس تصریح کرد «انقلاب اسلامی با هدف مقابله با استکبار جهانی و وابستگی به آن شکل گرفت؛ بنابراین باید از هرگونه اقدامی که سبب افزایش قدرت سلطه استکبار می‌شود جلوگیری کنیم و FATF یکی از این موارد است که موجب می‌شود دسترسی استکبار به اطلاعات ایران افزایش یابد و کشور را در مسیر آرمان‌های انقلاب محدود می‌کند» (کرد، ۱۳۹۷).

۴-۲-۲. هسته سیاست‌گذاری

مخالفان همکاری ایران با گروه اقدام مالی گرچه اشکالات متنوعی را مطرح کرده، اما بزرگ‌ترین ابهام مخالفان همکاری ایران با FATF و شاید مهم‌ترین استدلال آن‌ها این است که همکاری ایران با این گروه مالی باعث می‌شود که نتوانیم از گروه‌ها و جریان‌های مقاومت حمایت کنیم.

نماینده حوزه انتخابیه دامغان در مجلس «پیش‌بینی‌ها بر این بود که آمریکایی‌ها به دنبال آن هستند که سپاه و گروه‌های آزادی‌بخش فلسطین، حزب‌الله، انصار الله و دیگر گروه‌هایی که برای تأمین امنیت کشور و مردم خود اقدام می‌کنند را در چهارچوبی با عنوان تروریسم قرار دهد» (حسن بیگی، ۱۳۹۷). نماینده فریدون‌شهر با اشاره به مخالفت خود با لایحه الحاق کشور به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم، اظهار داشت «آن‌ها تعریفی از تروریست دارند که براساس آن سپاه پاسداران، سپاه قدس، حزب‌الله لبنان را تروریست می‌دانند، آن‌ها به دنبال ایجاد موانع برای نظام جمهوری اسلامی ایران هستند ولی ما با دست خودمان به دنبال تصویب طرح پیوستن به این کنوانسیون هستیم که نوعی خودتحریمی برای ما ایجاد می‌کند» (ترکی، ۱۳۹۷). حسین مظفر یکی از اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام معتقد است «علت مخالفت بخشی از اعضای مجمع تشخیص با تصویب پارامو این است که معتقدند ایران در جریان مذاکرات هسته‌ای که به توافقنامه برجام ختم شد نیز با وجود این که به تمامی تعهدات خود پایبند بود ولی در نهایت این توافقنامه منفعت چندانی برای کشور نداشت. از آنجاکه ما در دوران تحریم هستیم، دنیای استکبار به دنبال آن است که تمامی اطلاعات مالی کشور را به دست آورده و به این واسطه منافذ دور زدن تحریم‌ها را مسدود کند» (مظفر، ۱۳۹۹).

نماینده زاهدان در مجلس اظهار داشت «کاملاً مخالف تصویب لایحه الحاق ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم هستم چراکه این لایحه زمینه نفوذ اطلاعاتی در سیستم‌های مالی ایران را فراهم می‌کند» (شهریاری، ۱۳۹۷). دبیر شورای نگهبان در این باره چنین می‌گوید که «نمی‌دانم با چه جرئتی محرمانه یک سند را امضا کردند به نام FATF. آن‌ها می‌خواهند به نام مبارزه با پول‌شویی اطلاعات مالی و بانکی ما را به دشمن بدهند؛ می‌خواهند خودمان خودمان را تحریم کنیم. این یک تحریم خودی است» (جنتی، ۱۳۹۹).

رئیس وقت کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس معتقد است «با پذیرش الزامات گروه اقدام مالی، از جمله الحاق به پالرمو و سی.اف.تی، سرنخ‌ها و سرپل‌ها و مسیر دور زدن تحریم‌ها از بین می‌رود؛ همچنین شرکای تجاری ما واردکنندگان کالاهای ایرانی و مسیر انتقال پول ما لو خواهد رفت و فشار بر شرکای تجاری ما بیشتر خواهد شد» (ذوالنور، ۱۳۹۹).

رئیس سابق ستاد کل نیروهای مسلح هم از مخالفان FATF در مجمع است. او با اشاره به تضاد تعاریف جمهوری اسلامی و طراحان FATF در خصوص این کنوانسیون گفته «یکی از مشکلات اساسی ما با این کنوانسیون معنا و مفهوم تروریسم از دید غربی‌ها است. عمده ایرادی که در این کنوانسیون وجود دارد تضاد در تعاریف جمهوری اسلامی و غربی‌ها در خصوص تروریسم و گروه‌های تروریستی است» (فیروزآبادی، ۱۳۹۷).

۴-۲-۳. ابزارها

لایه سوم در واقع ابزارهای اجرایی برای دستیابی به نتیجه مطلوب هستند. در ادامه به نمونه ابزارهای مورد نظر موافقان الحاق ایران به FATF بررسی می‌شود.

شورای نگهبان قانون اساسی دو مصوبه مجلس از جمله لوایح چهارگانه موردنظر FATF را دارای اشکال خواند و رد کرد. مصوبه مجلس برای الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرائم سازمان‌یافته فراملی (پالرمو) و نیز مصوبه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی. دبیر شورای نگهبان تأکید کرد که «این دو مصوبه برای رفع ایرادات و اصلاح به مجلس ارجاع شده است.» کدخدایی توضیح داد این ایرادات شامل مغایرت با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و سیاست‌های امنیتی بوده است (کدخدایی، ۱۳۹۷).

۴۰ نماینده مجلس خواهان بازگشت لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی و لایحه پالرمو از مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شدند. در این درخواست آمده است «در ارسال لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی و لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرائم سازمان‌یافته فراملی (موسوم به پالرمو) مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی، ماده ۲۰۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس و نیز ماده ۲۵ آیین‌نامه داخلی مجمع تشخیص مصلحت نظام بوده و بدعتی است که ضمن لطمه به اعتبار مجلس، تصمیمات فردی را جایگزین تصمیمات جمعی نمایندگان ملت می‌کند. براساس اصل ۱۱۲ قانون اساسی و ماده ۲۰۶ قانون آیین‌نامه

داخلی مجلس، پس از آنکه شورای نگهبان اصلاحات به عمل آمده در مصوبه مجلس را رافع ایرادات این شورا تشخیص ندهد، مصوبه باید مجدداً در کمیسیون مربوطه و نیز صحن علنی مجلس طرح گردد و در صورتی که نمایندگان مجلس بر مصوبه خود از باب مصلحت اصرار نمایند موضوع جهت تعیین تکلیف به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می‌گردد» (حاجیلو، ۱۳۹۷).

علاوه بر این، تعدادی از نمایندگان در صحن علنی مجلس در اعتراض به لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم (سی.اف.تی) با در دست داشتن پلاکاردهایی و ارائه کردن چندین طومار در صحن، منجر به مسکوت ماندن دو ماهه آن شدند (عباسی، ۱۳۹۷). در اقدامی دیگر بیش از ۱۸۰ نماینده بیانیه‌ای را تهیه و تدوین کرده‌اند و در این بیانیه مخالفت خود با پیوستن به FATF را اعلام کرده‌اند. نماینده مردم کرج در مجلس ایران اعلام کرد «پذیرش FATF و عضویت در کنوانسیون پالمو و سی.اف.تی تکمیل‌کننده پازل تحریم‌های غربی‌ها و آمریکاست و منجر به شرطی‌سازی اقتصاد ایران و معطل نگاه‌داشتن کشور می‌شود» (عسگری، ۱۳۹۹).

۴-۲-۴. منابع ائتلاف

ائتلاف حامی عدم الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی نیز از اختیارات قانونی و قدرت رسانه‌ای برای پیشبرد اهداف خود استفاده کرده است. به‌عنوان مثال ۴۰ نماینده مجلس خواهان بازگشت لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی و لایحه پالمو از مجمع به مجلس شدند. در این درخواست آمده است «در ارسال لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی و لایحه الحاق به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرائم سازمان‌یافته فراملی (موسوم به پالمو) مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی، ماده ۲۰۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس و نیز ماده ۲۵ آیین‌نامه داخلی مجمع بوده و بدعتی است که ضمن لطمه به اعتبار مجلس تصمیمات فردی را جایگزین تصمیمات جمعی نمایندگان ملت می‌کند» (حاجیلو، ۱۳۹۷).

علاوه بر این شورای نگهبان قانون اساسی دو مصوبه مجلس از جمله لوایح چهارگانه مورد نظر FATF را دارای اشکال خواند و رد کرد. ائتلاف مخالفان الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی از رسانه‌های نیز برای پیشبرد اهداف خود استفاده کرده است. در این زمینه رسانه‌های اصولگرا بر محدودیت‌ها و پیامدهای الحاق به FATF تأکید کردند و بخشی از افکار عمومی را همراه خود کرده‌اند. روزنامه کیهان در گزارشی به احتمالات

جدید بر سر پرونده FATF پرداخته و همچون گذشته مخالفت خود با پیوستن به آن را اعلام کرده است (روزنامه کیهان، ۱۳۹۸). کیهان برخلاف نظر وزارت خارجه معتقد است که «گروه ویژه اقدام مالی فقط به دنبال استانداردسازی و در واقع نهادی ارشادی به حساب نمی‌آید» (روزنامه کیهان، ۱۳۹۷).

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر، دیدگاه دو ائتلاف حامی موافق و مخالف درباره الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی را براساس چهارچوب ائتلاف حامی و با استفاده از روش پژوهش کدگذاری کیفی، تحلیل کرده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که هسته اعتقادی ائتلاف موافق الحاق شامل گشایش اقتصادی و رفع تحریم‌ها، بهبود مبادلات بانکی و تجاری و افزایش سرمایه‌گذاری خارجی است. عقاید محوری ائتلاف مخالف نیز شامل اولویت قائل شدن برای امنیت، حمایت از گروه‌های محور مقاومت و جلوگیری از تسلط کشورهای پیشرفته بر اقتصاد ایران است. همان‌طور که تحلیل این دو ائتلاف براساس چهارچوب نظری ائتلاف حامی نشان می‌دهد با دو رویکرد و جهت‌گیری متفاوت در حوزه سیاست خارجی و موضوعات مرتبط با آن مواجه هستیم. ائتلاف موافقان، خواهان تعامل بیشتر با سازمان‌های بین‌المللی است و ائتلاف رقیب قائل به احتیاط و توجه محدودیت‌های این سازمان‌ها است. ائتلاف اول نسبت به سازمان‌های بین‌المللی دیدگاه خوش‌بینانه‌ای دارد و تلاش می‌کند از طریق آن‌ها، فرصت‌هایی ایجاد کند. ائتلاف دوم به سازمان‌های بین‌المللی بدبین است و آن‌ها را ابزار کشورهای غربی برای کنترل کشورهایمانند ایران در نظر می‌گیرد. همین رویکرد و جهت‌گیری تا حدی در موضوع انعقاد و بعدها احیای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) نیز وجود دارد. ائتلاف موافق الحاق به FATF عمدتاً از برجام نیز دفاع می‌کند و ائتلاف مخالف، دیدگاه بدبینانه‌ای به برجام دارد و بر نقابص آن تأکید می‌کند. براساس هسته محوری عقاید دو ائتلاف موافقان و مخالفان می‌توان استنباط کرد که موافقان بیشتر سیاست خارجی و موضوعاتی مانند الحاق به گروه ویژه اقدام مالی و برجام را به‌مثابه مسیر یا سازوکارهایی برای اهداف دیگر از جمله در حوزه اقتصادی در نظر می‌گیرند اما ائتلاف مخالفان به سیاست خارجی نگاهی توأم با حفظ استقلال و امنیت کشور دارند. ائتلاف موافقان به دنبال حل‌وفصل اختلاف نظر با سازمان‌های بین‌المللی و رفع نگرانی‌های مرتبط با امنیت و استقلال کشور است و ائتلاف مخالفان، این الحاق را زمینه‌ساز دخالت سایر کشورها

و سازمان‌های بین‌المللی در شئون اقتصادی، بانکی و قضایی کشور می‌داند. این دو ائتلاف دارای دو جهت‌گیری متفاوت در مسائل کلان کشور نیز دارند. ائتلاف موافقان الحاق، اولویت اصلی را توسعه کشور می‌داند و ائتلاف مخالفان، امنیت را در صدر اولویت‌های سیاست‌گذاری خارجی در نظر می‌گیرد.

سیاست‌گذاری در ایران به‌ویژه در حوزه سیاست خارجی عرصه تعارض و منازعه این دو ائتلاف است که می‌تواند در مراحل مختلف بروز کند. درباره الحاق به گروه ویژه اقدام مالی در مرحله ادراک مشکل ورود به دستور کار و نوع تدوین مسئله این دوگانگی حاکم بوده است و علی‌رغم گفتگوی بین این دو ائتلاف، هنوز تصمیم‌گیری مشخصی درباره این الحاق انجام نشده است. اعضای دو ائتلاف تلاش کرده‌اند از منابع و ظرفیت‌های خود در سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط جهت پیشبرد اهداف ائتلاف مورد حمایت خود استفاده کنند. با روی کار آمدن دولت چهاردهم که مورد حمایت جناح اصلاح‌طلب بوده و تعامل در سیاست خارجی یکی از شعارهای محوری رئیس دولت چهاردهم محسوب می‌شود، می‌توان گفت ائتلاف موافقان الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی از توانایی و ابزارهای بیشتری برای پیشبرد سیاست خود در این زمینه برخوردار شده است. در این دولت، بررسی و تصویب دو لایحه الحاق به دو کنوانسیون مرتبط با FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد توجه قرار گرفت و در نهایت الحاق به کنوانسیون پالرمو مورد تأیید قرار گرفت و در نهایت با تصویب مجلس برای اجرا به دولت ابلاغ گردید.

در مجموع پژوهش حاضر با تحلیل لایه‌های این دو ائتلاف، تصویری از چگونگی طرح مسئله و تصمیم‌گیری در حوزه سیاست خارجی ایران ارائه دهد. یافته‌های این پژوهش می‌تواند زمینه شناخت دو ائتلاف درباره لایه‌های مختلف اعتقادی، سیاستی و ابزاری ائتلاف رقیب را فراهم نماید. این شناخت اگر با گفتگوها و مناظره‌های سیاستی همراه باشد می‌تواند زمینه تصمیم‌گیری درباره الحاق یا عدم الحاق را فراهم نماید.

فهرست منابع

- اسمیت، کوین بی؛ لریمر، کریستوفر دلبلیو (۱۳۹۶). *درآمدی بر سیاست عمومی* (بهزاد عطارزاده، ترجمه). تهران: انتشارات علمی فرهنگی (نشر اثر اصلی ۲۰۰۹).
- بایزیدی، رحیم. (۱۴۰۰). *گروه ویژه اقدام مالی در اقتصاد جهانی و سیاست بین‌الملل: تحلیل الگوی رفتاری گروه ویژه در قبال ایران*. فصلنامه سازمان‌های بین‌المللی، ۱۲(۴)، ۳۶۴-۳۹۶.
- حدادی، مهدی؛ مرادیان، بهرام. (۱۳۹۸). *مفهوم مراقبت بایسته در حقوق بین‌الملل و مقررات گروه ویژه اقدام مالی*. مجله حقوقی بین‌المللی، ۳۶(۲)، ۱۶۵-۲۰۲.
- حسینی احمدفداله، سیدمحمد، جعفرقلی خانی، ابوالفضل و بلوردی، طیبه. (۱۳۹۹). *ابعاد حقوقی پیوستن ایران به گروه ویژه اقدام مالی*. مطالعات بین‌المللی پلیس، ۱۱(۴۲)، ۵۰-۷۸.
- رنجبر، هادی؛ حق‌دوست، علی‌اکبر؛ مهوش صلصالی؛ خوشدل، علیرضا؛ سلیمانی، محمدعلی؛ بهرامی، نسیم. (۱۳۹۱). *نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی: راهنمایی برای شروع*. مجله دانشگاه علوم پزشکی ارتش، ۱۰(۳)، ۲۳۸-۲۵۰.
- زارع قاجاری، فردوس؛ قائم مقامی، علی؛ ارجمند نژاد، عبدالمهدی. (۱۳۹۲). *استانداردهای بین‌المللی مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم (توصیه‌های چهل‌گانه گروه ویژه اقدام مالی FATF)*. تهران: انتشارات تاش.
- سماواتی پیروز، امیر و نجفی، سینا. (۱۳۹۷). *پیشنهاد‌های گروه ویژه اقدام مالی و جایگاه نهاد مذکور در مبارزه بین‌المللی با جرائم اقتصادی*. تحقیقات حقوقی بین‌المللی، ۱۱(۴۱)، ۱-۳۰.
- سهرابی، محمد و داداش زاده، علیرضا. (۱۳۹۹). *بررسی حقوقی الحاق ایران به کارگروه اقدام مالی علیه پول‌شویی؛ نگاهی به مقابله با حمایت مالی تروریسم بین‌المللی*. ماهنامه پژوهش ملل، ۵(۵۵)، ۷۵-۹۵.
- طباطبایی، امیر، حسنی، پرخیده، مرتضوی، حامد، طباطبایی چهر، محبوبه (۱۳۹۲). *راهبردهایی برای ارتقای علمی در تحقیقات کیفی*. مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، ۵(۳)، ۶۷۰-۶۳۷.
- عالی‌پور، حسن (۱۳۹۵). *اهمیت روابط با «گروه ویژه اقدام مالی» در پسابرجام*. مجله مطالعات راهبردی، ۱۹(۲)، ۱۶۳ تا ۱۶۶.
- علوی، سید یحیی؛ جودکی، محسن. (۱۴۰۰). *واکاوی نقش گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در کارآمدسازی تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا (مورد مطالعه: ایران)*. ۱۴(۵۰)، ۹۵-۱۲۵.

- فارسیانی، محمودرضا، رضایی، هیلدا، باقرزاده، احد، نوراللهی، مصطفی. (۱۳۹۹). *رویکرد متقابل ایران و گروه ویژه اقدام مالی از منظر اسناد بین‌المللی*. پژوهش‌نامه ایرانی سیاست بین‌الملل، (۱)۹، ۱۹۳-۲۱۸.
- فولادی، مسعود (۱۳۹۷). *بررسی گروه ویژه اقدام مالی (FATF) پیامدهای عضویت ایران*. نشریه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، (۳)۱، ۸۷-۹۳.
- ملک محمدی، حمیدرضا و کمالی، یحیی (۱۳۹۵). *بررسی مفاهیم پارادایم، مرجعیت و ائتلاف حامی در تحلیل سیاست‌گذاری عمومی*. مجله سیاست، (۱)۴۶، ۲۶۵-۲۸۵.
- میرخلیلی، سیدمحمود، عسگری مروت، علی، بهرامی گرو، مجتبی. (۱۳۹۹). *نقش عدالت سازمانی در پیشگیری از فساد اداری*. (۱)۱۱، ۲۹۶-۲۷۵.
- میرزایی، فاطمه، احمد بخشایشی، (۱۴۰۱). *واکاوی فرایند تصمیم سازی در الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی از منظر ساختار کارگزار*. فصلنامه مطالعات روابط بین‌الملل، (۵۶)۱۴، ۱۹۵-۲۲۶.
- میرزایی، فاطمه، بخشایشی، احمد، امینی، علی‌اکبر، درویش پور، حجت‌الله. (۱۴۰۰). *واکاوی فرایند تصمیم سازی در الحاق ایران به گروه ویژه اقدام مالی از منظر ساختار کارگزار*. فصلنامه مطالعات روابط بین‌الملل، (۴)۱۴، ۱۶۳-۱۹۱.
- آملی لاریجانی، صادق. (۱۲ اسفند ۱۳۹۹). «تمام موافقان، مخالفان و ممتنع‌های FATF در مجمع تشخیص را بشناسید» قابل دسترسی در <https://snn.ir/003qR3>
- امیری، حسینعلی. (۲۱ شهریور ۱۳۹۷). «FATF هیچ ربطی به برجام ندارد» قابل دسترسی در <https://www.didarnews.ir/0002VI>
- ترکی، اکبر. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده درباره ماهیت لایحه FATF» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>
- جنتی، احمد. (۱۳ بهمن ۱۳۹۷). «موافقان و مخالفان مربوط به لایحه FATF» قابل دسترسی در <https://donya-e-eqtesad.com/fa/tiny/news-3492982>
- جنیدی، لعیا. (۲۶ آذر ۱۳۹۹). «راه مبارزه با فساد اقتصادی از FATF می‌گذرد» قابل دسترسی در <https://irna.ir/xjCg2B>
- حاجی بابایی، حمیدرضا. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده درباره ماهیت لایحه FATF» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>
- حاجیلو، حسین. (۱۱ آبان ۱۳۹۷). «تعهدات دولت به FATF بدون مجوز مجلس بود» قابل دسترسی در <https://kayhan.ir/000c1P>
- حسن بیگی، ابوالفضل. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده درباره ماهیت لایحه FATF» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>

- دانشمند، مسعود. (۲۱ فروردین ۱۴۰۲). «عدم تأیید FATF مانع تجارت، فروش نفت و منابع حاصل از آن شده است» قابل دسترسی در <https://setaresobh.ir/news/425326>
- داوودی، پرویز. (۱۲ اسفند ۱۳۹۹). «تمام موافقان، مخالفان و ممتنع‌های FATF در مجمع تشخیص را بشناسید» قابل دسترسی در <https://snn.ir/003qR3>
- ذی‌النور، مجتبی. (۱۲ اسفند ۱۳۹۹). «پذیرش الزامات FATF آب باریکه دور زدن تحریم‌ها را قطع می‌کند» قابل دسترسی در <https://mshrg.h.ir/1187824>
- راهدار، یلدا. (۲۴ شهریور ۱۳۹۷). «راهکارهای مبارزه با رانت و فساد» قابل دسترسی در <https://otaghiranonline.ir/news/2/15352>
- روحانی، حسن. (۱۳ اسفند ۱۳۹۹). «تأکید دکتر حسن روحانی برای پیوستن به FATF» قابل دسترسی در <https://irna.ir/xjD7Nd>
- روزنامه کیهان (۶ مهر ۱۳۹۷). «آدرس‌های غلط وزارت خارجه برای تطهیر FATF» قابل دسترسی در <https://kayhan.ir/000bGJ>
- روزنامه کیهان (۷ دی ۱۳۹۸). «تصویب FATF یعنی وعده‌های واهی و آسیب‌های قطعی» قابل دسترسی در <https://kayhan.ir/000kQp>
- سالک کاشانی، احمد. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده درباره ماهیت لایحه FATF» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>
- سلطانی، پدram. (۲۵ آبان ۱۳۹۸). «تبعات نپذیرفتن قوانین FATF چیست؟» قابل دسترسی در <https://irna.ir/xjwcGb>
- صابری، حسین. (۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۲). «دولت در دام خودساخته FATF» قابل دسترسی در www.asriran.com/fa/print/890654
- صادقی، محمود. (۲۲ دی ۱۳۹۹). «اقدامات مجلس گزک دست دشمن می‌دهد» قابل دسترسی در <https://www.etemadonline.com/tiny/news-457947>
- ظریف، محمد جواد. (۲۰ آبان ۱۳۹۷). «موضع ما در مورد FATF روشن است نباید خود را تحریم کنیم» قابل دسترسی در <https://sedayeborkhar.ir/?p=14839>
- عباسی، اسدالله. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده درباره ماهیت لایحه FATF» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>
- عسگری، مهدی. (۱۲ اسفند ۱۳۹۹). «بیانیه بیش از ۱۸۰ نماینده مجلس در مخالفت با پیوستن به FATF» قابل دسترسی در <https://ofoghjonoub.ir/?p=29260>
- فیروزآبادی، حسن. (۱۲ اسفند ۱۳۹۷). «همه موافقان و مخالفان FATF در مجمع تشخیص» قابل دسترسی در <https://snn.ir/003qR3>
- کدخدایی، عباسعلی. (۲۳ تیر ۱۳۹۷). «کدخدایی: شورای نگهبان لایحه پارمو از اجزای FATF را رد کرد» قابل دسترسی در <https://mshrg.h.ir/874175>

- کرد، علی. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده FATF درباره ماهیت لایحه» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>
- کوچکی نژاد، جبار. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده درباره ماهیت لایحه FATF» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>
- مظاهری، محمد مهدی. (۹ اسفند ۱۴۰۲). «ایران همچنان در بند لیست سیاه FATF» قابل دسترسی در <https://irdiplomacy.ir/fa/news/2024780>
- مظفر، حسین. (۱۲ اسفند ۱۳۹۹). «تمام موافقان، مخالفان و ممتنع‌های FATF در مجمع تشخیص را بشناسید» قابل دسترسی در <https://snn.ir/003qR3>
- نادری، شهاب. (۱۵ اسفند ۱۳۹۷). «FATF و مواجهه با موافقانی که امروز مخالف شده‌اند» قابل دسترسی در <https://www.pishkhan.com/news/136544>
- نیکفر، ذبیح‌الله. (۲۷ خرداد ۱۳۹۷). «نظر ۲۴ نماینده FATF درباره ماهیت لایحه» قابل دسترسی در <https://www.seratnews.com/001kjB>
- هاشم زایی، عبدالرضا. (۲۴ اسفند ۱۳۹۷). «مفسدان اقتصادی امروز، چند سال پیش برای دور زدن تحریم‌ها تشویق می‌شدند» قابل دسترسی در <https://donya-e-eqtasad.com/fa/tiny/news-3506598>

References

- Alavi Seyed Yahya, and Mohsen Joudaki. (2021). "An Analysis on the Role of the Financial Action Task Force (FATF) in Enhancing the Effectiveness of US Unilateral Sanctions (Case Study: Iran)." *Political Studies*, 14(50), 95-125. https://ps.ihu.ac.ir/article_206577.html,
- Alexander, K. (2001), "The International Anti-Money-Laundering Regime: The Role of the Financial Action Task Force", *Journal of Money Laundering Control*, 4(3), 231-248. <https://doi.org/10.1108/eb027276>
- Alipour, Hassan (2016). "The Importance of Relations with the Financial Action Task Force (FATF) in the Post-JCPOA Era." *Strategic Studies Quarterly*, 19(2), 163-166. https://quarterly.risstudies.org/article_40479.html
- Bayazidi, Rahim. (2021). "The Financial Action Task Force (FATF) in the Global Economy and International Politics: An Analysis of the Behavioral Pattern of the Task Force Regarding Iran." *Quarterly Journal of International Organizations*, 12(4), 364-396. <https://jref.ir/20960>
- Braun, V. and Clarke, V. (2006) Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3 (2), 77-101. ISSN1478-0887 Available from: <http://eprints.uwe.ac.uk/11735>
- Chohan, Usman W. (2019) the FATF in the Global Financial Architecture: Challenges and Implications (March ۱۴). CASS Working Papers on Economics & National Affairs, EC001UC. <http://dx.doi.org>
- de Oliveira, I.S. (2018) The governance of the financial action task force: an analysis of power and influence throughout the years. *Crime Law Social Change* 69, 153-172. <https://doi.org>
- Farsiani, M., Rezaei, H., Bagherzadeh, A., & Norollahi, M. (2020). The Mutual Approach of Iran and the Financial Action Task Force from the Perspective of International Instruments. *Iranian Journal of International Politics Research*, 9(1), 193-218. https://irlip.um.ac.ir/article_39867.html
- Farsiani, M. R., Rezaei, H., Bagherzadeh, A., & Nourollahi, M. (2020). Iran's Stance among Three Approaches to FATF Action Plans. *International Journal of Political Science*, 10(3), 67-82.
- Fouladi, Masoud. (2018). "A Study of the Financial Action Task Force (FATF) and the Consequences of Iran's Membership." *Journal of New Advances in Humanities Studies*, 1(3), 87-93. <https://www.jonahs.ir/showpaper/37494>
- Hadadi, Mehdi, & Moradian, Bahram. (2019). "The Concept of Due Diligence in International Law and the Regulations of the Financial Action Task Force (FATF)." *International Law Journal*, 36(2), 165-202. https://www.cilamag.ir/article_35547.html
- Hosseini Ahmadfaddaleh, Seyed Mohammad, Jafargholi Khani, Abolfazl, & Balvardi, Tayebbeh. (2020). "Legal Dimensions of Iran's Accession to the Financial Action Task Force (FATF)." *International Police Studies*, 11(42), 50-78. <https://jref.ir/72038>
- Malek Mohammadi, Hamidreza, and Yahya Kamali. (2016). "A Study of the Concepts of Paradigm, Referential, and Advocacy Coalition in Public Policy Analysis." *Politics Journal*, 46(1), 265-285.

- https://jppq.ut.ac.ir/article_57332.html
- Mirkhalili, S. M., Asgari Marvat, A., & Bahrami Guru, M. (2020). The role of organizational justice in preventing administrative corruption. *Criminal Law Research Journal*, 11(1), 275–296.
- https://journals.guilan.ac.ir/article_4211.html
- Mirzaei, Fatemeh; Bakhshayeshi, Ahmad. (2022). "An Analysis of the Decision-Making Process in Iran's Accession to the Financial Action Task Force (FATF) from the Agent-Structure Perspective." *Quarterly Journal of International Relations Studies*, 14(56), 195-226.
- https://journals.iau.ir/article_689559.html
- Mirzaei, Fatemeh; Bakhshayeshi, Ahmad; Amini, Ali Akbar; Darvishpour, Hojatollah. (2021). "An Analysis of the Decision-Making Process in Iran's Accession to the Financial Action Task Force from the Agent-Structure Perspective." *Quarterly Journal of International Relations Studies*, 14(4), 163-191.
- https://journals.iau.ir/article_689559.html
- Nance, M.T. (2018) Re-thinking FATF: an experimentalist interpretation of the Financial Action Task Force. *Crime Law Social Change* 69, 131-152. <https://doi.org>
- Ranjbar, Hadi; Haq Doost, Ali Akbar; Salsali, Mahvash; Khoshdel, Alireza; Soleimani, Mohammad Ali; Bahrami, Nasim. (2012). "Sampling in Qualitative Research: A Guide for Getting Started." *Scientific-Research Journal of the Army University of Medical Sciences of the Islamic Republic of Iran*, 10(3), 238-250.
- <https://jouybari1.blogfa.com/post/167>
- Sabatier PA. (1986) Top-Down and Bottom-Up Approaches to Implementation Research: a Critical Analysis and Suggested Synthesis. *Journal of Public Policy*, 6(1), 21-48. <https://doi.org/10.1017/S0143814X00003846>
- Sabatier, P. A., & Jenkins-Smith, H. C. (1993). *Policy change and learning: An advocacy coalition approach*. Westview Press.
- Samavati-Pirouz, A., & Najafi, S. (2018). The Financial Action Task Force's recommendations and the role of this body in the international fight against economic crimes. *International Legal Studies*, 11(41), 1-30.
- <https://sanad.iau.ir/Journal/alr/Article/1057937>
- Smith, Kevin B., & Larimer, Christopher W. (2017). *The Public Policy Theory Primer* (B. Attarzadeh, Trans.). Tehran: Elm-o-Farhang Publications. (Original work published 2009).
- Sohrabi, Mohammad, and Alireza Dadashzadeh. (2020). "A Legal Study of Iran's Accession to the Financial Action Task Force Against Money Laundering: A Perspective on Combating the Financial Support of International Terrorism." *Monthly Journal of Research on Nations*, 5(55), 75-95. <https://rnmagz.com/issue/66>
- Tabatabaï, Amir; Hasani, Parkhideh; Mortazavi, Hamed; Tabatabaï Chehr, Mahbubeh. (2013). "Strategies for Scientific Advancement in Qualitative Research." *Journal of North Khorasan University of Medical Sciences*, 5(3), 637-670. <http://journal.nkums.ac.ir/article-1-403-fa.html>

- Zare' Qajari, Ferdous; Ghaem Maghami, Ali; Arjmand Nejad, Abdolmahdi. (2013). International Standards for Combating Money Laundering and Terrorist Financing (The Forty Recommendations of the Financial Action Task Force - FATF). Tehran: Tash Publications.
- online
- Abbasi, Asadollah. (June 17, 2018). "Opinions of 24 Parliament Members on the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Amiri, Hossein-Ali. (September 12, 2018). "FATF Has Nothing to Do with the JCOA." Available at: <https://www.didarnews.ir/0002VI>
- Amoli Larijani, sadegh. (March 2, 2021). "Get to Know All the proponents, Opponents, and Abstainers of FATF in the Expediency Discernment Council." Available at: <https://snn.ir/003qR3>
- Asgari, Mehdi. (March 2, 2021). "Statement of More Than 180 Parliament Members Opposing Joining the FATF." Available at: <https://ofoghjonoub.ir/?p=29260>
- Daneshmand, Masoud. (April 10, 2023). "Non-approval of FATF Has Prevented Trade, Oil Sales, and the Resulting Revenues." Available at: <https://setaresobh.ir/news/425326>
- Davoodi, Parviz. (March 2, 2021). "Get to Know All the proponents, Opponents, and Abstainers of FATF in the Expediency Discernment Council." Available at: <https://snn.ir/003qR3>
- Firoozabadi, Hassan. (March 3, 2019). "All proponents and Opponents of FATF in the Expediency Discernment Council." Available at: <https://snn.ir/003qR3>
- Hajibabaei, Hamidreza. (June 17, 2018). "Opinions of 24 Parliament Members on the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Hajilu, Hossein. (November 2, 2018). "Government Commitments to FATF Were Without Parliamentary Approval." Available at: <https://kayhan.ir/000c1P>
- Hasan Beigi, Abolfazl. (June 17, 2018). "Opinions of 24 Parliament Members in the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Hashemzai, Abdolreza. (March 14, 2019). "Tehran Representative: Economic Corruptors Today Were Encouraged Years Ago to Circumvent Sanctions." Available at: <https://donya-e-eqtesad.com/fa/tiny/news-3506598>
- Janaidi, Laya. (December 16, 2020). "The Path to Fighting Economic Corruption Passes Through FATF." Available at: <https://irna.ir/xjCg2B>
- Jannati, Ahmad. (February 2, 2019). "proponents and Opponents the FATF Bills." Available at <https://donya-e-eqtesad.com/fa/tiny/news-3492982>.
- Kadkhodayi, Abbasali. (July 14, 2018). "Kadkhodayi: The Guardian Council Rejected the Palermo Bill, a Component of FATF." Available at: <https://mshrgb.ir/874175>
- Kayhan Newspaper. (December 28, 2019). "Approval of FATF Means False Promises and Certain Damages." Available at: <https://kayhan.ir/000kQp>

- Kayhan Newspaper. (September 28, 2018). "The Foreign Ministry's Misleading Addresses to Justify FATF." Available at: <https://kayhan.ir/000bGJ>
- Kord, Ali. (June 17, 2018). "Opinions of 24 Parliament Members on the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Kuchaki-Nejad, Jabbar. (June 17, 2018). "Opinions of 24 Parliament Members on the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Mazaheri, Mohammad Mahdi. (February 28, 2024). "Iran Still Trapped in the FATF Blacklist." Available at: <https://irdiplomacy.ir/fa/news/2024780>
- Mozaffar, Hossein. (March 2, 2021). "Get to Know All the proponents, Opponents, and Abstainers of FATF in the Expediency Discernment Council." Available at: <https://snn.ir/003qR3>
- Naderi, Shahab. (March 6, 2019). "FATF and Dealing with proponents Who Have Now Become Opponents." Available at: <https://www.pishkhan.com/news/136544>
- Nikfar, Zabihollah. (June 17, 2018). "Opinions of 24 FATF Members on the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Rahdar, Yalda. (September 15, 2018). "Strategies for Combating Rent-Seeking and Corruption." Available at: <https://otaghiranonline.ir/news2/15352>
- Rouhani, Hassan. (March 3, 2021). "Hassan Rouhani's emphasis on joining the FATF." Available at: <https://irna.ir/xjD7Nd>
- Saberi, Hossein. (May 17, 2023). "The Government in the Trap of Its Own Making: FATF." Available at: www.asriran.com/fa/print/890654
- Sadeghi, Mahmoud. (January 11, 2021). "Parliament's Actions Give the Enemy an Excuse." Available at: <https://www.etemadonline.com/tiny/news-457947>
- Salek Kashani, Ahmad. (June 17, 2018). "Opinions of 24 Parliament Members on the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Soltani, Pedram. (November 16, 2019). "What Are the Consequences of Not Accepting FATF Regulations?" Available at: <https://irna.ir/xjwcGb>
- Turki, Akbar. (June 17, 2018). "Opinions of 24 Parliament Members in the FATF Bill." Available at: <https://www.seratnews.com/001kjB>
- Zarif, Mohammad Javad. (November 11, 2018). "Our Position on the FATF Is Clear: We Should Not Sanction Ourselves." Available at: <https://sedayeborkhar.ir/?p=14839>
- Zeinolnur, Mojtaba. (March 2, 2021). "Acceptance of FATF Requirements Cuts Off the Narrow Channel for Sanctions Evasion." Available at: <https://mshrgh.ir/1187824>